

TORONTAI

ELŐFIZETESI ARAK:
Egész évre 240 K
Félévre 120 K
Negyedévre 60 K
Egy hóra 20 K
Egyes szám ára 30 fillér.

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP

Felélős szerkesztő: Dr. MARI JENŐ.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
Obilityeva(Zápolya)-u. 1. Telefonszám 21.

MEGJELNIK MINDENNAP, VASAR-
ÉS ÜNNEPNAPOK KIVÉTELEVEL.

Nagybecskerek, 1920.

XLIX. évfolyam, 20. szám.

Kedd, január 27.

Szervezettség

és irányítás nélkül a társadalmi tömörülés legkisebb köre sem képzelhető el. Egységes és céltudatos irányítást kell követelni azok részéről, akik a vezetés roppant terhes feladatát vállalták magukra, mert enélkül a közélet olyanná válik, mint a tengeren hanyódo hajó, amelynek eltört az iránytűje s amelynek utasai aggódva lesik, melyik szirtre veti őket a vihar.

Mi aggódva látjuk ennek az öntudatos politikának teljes hiányát. Mi megdöbbenve észleljük, hogy a társadalom hajója veszedelmes zátony felé közeledik. Mi szorongó lélekkel tapasztaljuk, hogy mindenki a saját maga szabta törvények szerint el, hogy az egyéni szabadság szabadossággá fajul. Mi nem titkoljuk fájdalomunkat, látván napról-napra nagyobbá váló szellemi proletariátust, amely lemondva minden kulturigényről, már csak a száraz kenyérért való rettenetes harcban éli ki vigasztalan életét. Mi keserves érzésekkel látjuk a foglalkozás nélkül járó intellektuális szomorú csapatát, akik utolsó, megszokott butó darabjukat is lassan eladogadják, hogy ártatlan gyermeküknek legyen betevő falatjuk legalább meg mára, mert a holnap amúgy is bizonytalan. Világító tornyot keresünk ebben a sötét éjszakában és csak tépett vitorlákat látunk.

Quosque tandem? Foszló idegekkel és zugo fejjel állunk a mi kis életünk zürzavaros vásári lármájában és a lelünkre ül a jövőre rémes lidércnyomása. Most minden tehetségnek a fedélzetén van a helye, egyetlen értéket sem lehet nélkülözni, de el kell takarítani az utóból minden akadályozó szándékot, minden gáncsvető tehetetlenséget, amely kerékkötője a normális rendnek, az életfeltételek megszilárdításának, a konszolidált társadalmi életnek. A kalapácsot és az író tollat egyaránt vissza kell helyezni jogaiba, hogy a tétlenség átkában egyetlen kéz se sorvadjon el.

És ne gondolja senki, hogy a rendcsinálás munkájával holnap is ráérünk. Nincs ennél sürgősebb feladat, nincs politikai, nincs társadalmi kérdés ennél égetőbb. A holnap anarchiájáért az felelős, aki a ma ezer teendőjét el nem végezte. Nem lehet és nem szabad ölbetett kézzel a lassu feloszlást bámulni és cselekvés helyett fejcsóválva észlelni, hogy a könnyű hajó felett mint válik urrá a zugo vihar.

Béke befelé és kifelé.

— Millerand programja a francia kamarában. —

Páris, jan. 25. Az új kormány csüörtökön délután mutatkozott be a képviselőháznak. Millerand nyilatkozatot olvasott fel, amely a kabineijének működését irányító elveket, valamint a kormánya által követendő módszereket tartalmazza. Többek között a következőket mondotta:

— Legsürgősebb dögünk, hogy megismertessük a képviselőházzal azokat az utakat és módokat, amelyek révén csökkenteni akarjuk a bankjegy-inflációt. Helyre akarjuk állítani a költségvetés egyensúlyát és meg akarjuk kezdeni adósságaink törlesztését.

— Béke befelé és kifelé. Ez a kívánság fakad minden szív mélyén. Bizunk benne, hogy a népszövetség megalakítása által elkerülhetjük azt, hogy meg-

isméllődjék egy ilyen katasztrófa, amelyet az országok most átéltek és amelyet a történelem előtt Németország viseli a lesújtó felelőséget. A népszövetségben egy régi francia gondolat ölt testet. A kormány nem fog elhanyagolni semmit, ami tőle függ, hogy a népszövetséget támogassa és szervezetét megerősítse. Gondunk lesz arra, hogy a versaillesi békekötés valamennyi határozata végrehajtsassék. Sem heveskedés, sem gyengeség nem fog ebben minket vezetni. Rendíthetetlen szilárdsággal fogunk ennek a békeszerződésnek érvényt szerezni, mert ez biztosítéka annak, hogy fennmaradjon a szívélyes és szoros kapcsolat azok között, akik megmentették a világot.

LEGUJABB

A nagybecskereki jugoszláv sajtóiroda déli jelentései.

Hága, jan. 25. Holland lapok párisi hírt közölnek, amely szerint Amerika elhatározta, hogy részt fog venni a Magyarországgal kötendő békeszerződés tárgyalásában és, hogy alá fogja írni a békeszerződést. Amerika kívánságára Magyarországnak kétheti határidőt adtak, amelyet szükség esetén meg is hosszabítanak.

Róma, jan. 25. A vasuti sztrájk Milanó, Bologna, Venezia, Nápoly, Róma és Trieszt vonalakon kezdetét vette. A kormány a polgársághoz manifesztumot intézett, amelyben kéri, hogy a rendet és a békét tartsa fenn. A kormány 17 lírát ígér naponta azon munkásoknak, akik önkaratból munkába állnak. Róma pályaudvarait katonaság szállta meg. Gépfegyvereket állítottak fel és egész éjjel a vonatok csak katonaságot szállítottak.

Lyon, jan. 25. Vajda-Vojvoda, aki most Párisban van, a békekonzferenciának elő fogja terjeszteni a románok véleményét Konstantinápolyt és a tenger-szorosokat illetőleg.

Rotterdam, jan. 25. A holland kormány értesítette a szövetségeseket nem hivatalos, barátságos formában, hogy neki kellemetlen volna Vilmos exczásár kiszolgáltatása, mivel ő trónörökösrel együtt politikai menekült, akinek menedéket kell adni.

A magyar békeszerződés gazdasági feltételei.

— Az osztrák békétől eltérő rendelkezések. —

A magyar békeszerződés gazdasági feltételei legnagyobb részükben szóról szóra megegyezik az osztrák békeszerződés békefeltételeivel. Csupán az Autriche szó helyébe kell mindenütt Hongrie-t tenni. A kártérítés nagyságát épp úgy, mint az osztrák békeszerződés, a magyar sem állapítja meg. Ezt a munkát a jóvátételi bizottságra bizza, hangsúlyozván, hogy Magyarországot anyagi erőforrásainak a békeszerződés egyéb feltételei következtében való megesappanása nem képesíti arra, hogy mindazokat a károkat jóvátegyje, amelyeket a szövetséges hatalmak és polgárai a monarchia és szövetségesei által rájuk kényszerített háború során elszenvedtek. Az osztrák békeszerződés, be nem várva a jóvátételi bizottság döntését, az osztrák köztársaságot mintegy 20.000 darab előállatnak a béke életbelépését követő három hónapon belül az olasz, jugoszláv és román kormány javára való kiszolgáltatására kötelezi. Állítva, hogy az ehinséggel küzködő Ausztriától e feltétel teljesítését várni lehetetlen, hasonló számok a magyar szerződésből már kimaradtak. Hisz a magyar állatállomány legnagyobb részét a románok hurcolták el. A szövetséges hatalmak közülni fogják a jóvátételi bizottsággal ez előállatelőleg szolgáltatására vonatkozó igényeiket. A kiszolgáltatandó állatok mennyiségét azután

a bizottság fogja meghatározni. Az osztrák békeszerződés ezenkívül butoroknak a béke hatályba lépését követő hat hónapon belül havi részletekben való előleges szállítására kötelezi Ausztriát. A magyar békeszerződésből ez a pont is hiányzik. Épp úgy, mint az osztrák békeben, a magyar békeszerződésben is elővételi jogot biztosítanak a szövetséges hatalmaknak a béke életbelépését követő öt éven át Magyarország épüleifa- és egyéb fatermelésére, továbbá vas- és vasöntvény termelésére. Ezenkívül külön opció van biztosítva Jugoszláviának szintén öt évre a pécsi bányából származó szénnek, a jóvátételi bizottság által megállapítandó mennyiségre, a bizottság által megszabandó feltételekkel.

A pénzügyi feltételek között bizonyos könnyítést jelent a 181. §-nak az a rendelkezése, amely kimondja, hogy azon megszálló csapatok ellátásának, fenntartásának és katonai operációinak költségei, amelyek az 1918. nov. 3-án és 13-án kelt fegyverszüneti feltételek és a szövetséges hatalmak akarata ellenére tartózkodtak az ország területén, csak oly mértékben fedezendők, amily mértékben azt a jóvátételi bizottság jónak látja. Épp úgy a jóvátételi bizottság dönt arról, hogy e megszállás időtartama alatt való „rekvirálások” mennyiben tekinthetők jogosaknak, mennyiben viseli azok terheit a magyar állam és mennyiben jár azok fejében Magyarországnak természetesen vagy értékben való megtérítés. Az egész pont a román megszállásra és 32 milliárdra becsült értéknek a románok által való elhurcolására vonatkozik. Ugy látszik, a jóvátételi bizottság komolyan és alaposan kíván foglalkozni a románok magyarországi garázdálkodásával.

Magyarország jövőendő kereskedelem-politikájával foglalkozó paragrafusok szerint külön megállapodások kötnek Lengyelország, Csehország és Magyarország között kő- és barnaszén, élelmiszerek és nyersanyagok szállítására nézve. Az osztrák békeszerződéstől eltérően Lengyelország és Cseh-Szlovákország nem három, hanem öt éven át kötelezik magukat arra, hogy sem kiviteli vámokkal, sem más korlátozásokkal nem nehezítik meg Magyarországnak szánt szén kivitelét és a magyarországi vevőket ugyanolyan elbánásban részesítik, mint saját belföldi vevőiket. Ha a szállítandó mennyiség tekintetében megegyezés nem jönne létre, a jóvátételi bizottság dönt. A kő- és barnaszén fejében Magyarország szintén barnaszénét, élelmiszereket és nyersanyagokat tartozik szállítani a jóvátételi bizottság által meghatározandó mennyiségben. Az osztrák békeszerződésben nem foglalt intézkedések szerint külön megállapodások létesítendők Ausztria és Magyarország között élelmiszerek, nyersanyagok és iparcikkek kölcsönös szállítására nézve. Magyarország kötelezi magát, hogy a béke életbelépését követő öt éven át sem kiviteli vámmal, sem más korlátozással nem sújtja a megállapodás hiján a jóvátételi bizottság által megszabandó mennyiségben Ausztriának szállítandó élelmiszereket és ugyanolyan vételi feltételeket is kell az osztrák vevőknek e mennyiségekre biztosítani, mint aminőket a belföldi vevők élveznek. Nagyon súlyos feltétel, mert bár eddig is Ausztria volt és ezentúl is

Ausztria lesz Magyarország élelmiszer-főfőlegének legtermészetesebb fogyasztó-piacja és Magyarország is elsősorban Ausztriától igyekszik majd a neki szükséges nyersanyagokat és iparcikkeket beszerezni. De a békés és mind a két félre hasznot ígérő gazdasági forgalomnak mentesnek kell lennie minden kényszerből és Magyarországnak kell, hogy módja legyen élelmiszerfőfőlegének a legelőnyösebb feltételek között való értékesítésére, hogy azon minél több neki szükséges árut vásárolhasson.

A szövetséges hatalmak polgárainak Magyarországra levő javaira, jogaira és érdekeire vonatkozó rendelkezések között külön intézkedés van a bolsevizmus következtében esetleg elszenvedett sérelmekre nézve. Eszerint semmiféle hátrány nem érheti azokat a rendszabályok, amelyeket a magyar kormány 1918. nov. 3-ika óta a békeszerződés életbelépéséig hozott és amelyek a szövetséges hatalmak polgárainak jogait, javait vagy érdekeit érintik. Karó-odásokért teljes kártérítés jár nekik, akár a magyar kormány törvényei vagy rendeletei, akár a magyar kormány, magyar hatóságok vagy a lakosság erőszakos tettei következtében érték őket. Ezenkívül a szövetséges államok polgárait semmiféle jogi hátrány nem érheti azért, mert a magyar törvények vagy rendeletek által előírt valamely formalitásnak vagy bejelentési kötelezettségnek esetleg nem tettek eleget. A tanácsrendszer ugyan igyekezett a külföldi tulajdont megvédeni, de azért számos egyéni akció irányult külföldi vagyontárgyak ellen is. Ezenkívül a külföldi állampolgárok vagyontárgyaiknak bejelentésére voltak kötelezve.

Külön szakasz foglalkozik a családi alapítványokkal, kimondván, hogy ha az alapítvány élvezete a magyar állampolgársághoz van is kötve, a jogosult az élvezeti jogtól nem esik el, ha a békeszerződés következtében idegen állampolgárrá válik. Ha az alapítványi oklevél szerint a család kihalásával az alapítvány a magyar államra szállana, ez a rendelkezés csak akkor hajtható végre, ha az utolsó jogosult magyar állampolgár volt. Egyébként az alapítvány arra az államra száll, amelynek az utolsó jogosult polgára volt.

A Dunára vonatkozó rendelkezések szerint Magyarország lemond a Dunán és a Duna mentén Turnu-Severin és Moldava között létesített összes parti és egyéb berendezéseiről és épületeiről. A Vaskapuszabályozás költségeire a magyar állam a Vaskapu berendezéseivel és a hajózási illetekkel biztosított kölcsönt vett fel, amelyet a békeszerződés egyéb intézkedései szerint az az állam, ez esetben Románia, fog átvállalni, amelynek birtokába jutnak a kölcsönrel terhelt berendezések.

Nyugalom Németországban. A Berlinből érkezett jelentések szerint Németországban nyugalom van. A független szocialisták és a kommunisták ugyan megtették mindent, hogy a munkásságot sztrájkra bírják, de ez a kísérlet meghiúsult a munkások józanságán. Csak egy kis részük tette le a munkát, de most már ezek is visszatértek az üzemekbe. A vasut-forgalom is működik már. Hogy milyen messze-menő céljaik voltak a kommunistáknak, kiderül a „Vorwärts” jelentéséből, amely szerint a berlini rendőrség tegnap éjszaka kiásta a kommunisták fegyverárát s négy nehéz és két könnyű géppuskát, 112 gyalogsági puskát és 2 láda municiót talált egy kertben.

HIREK.

Házasság. Halmos Ilona gyógyszerész és Szegő Imre vegyész mérnök házasságot kötöttek. (Minden külön értesítés helyett)

Eljegyzések. Goldmann Miksa fényképész Nagybecskerekéről eljegyezte Pálffy Juliska kisasszonyt Brékóráról (Bosznia).

Dinjer Mária Magduskát eljegyezte Zappe Mátyás Szécsénfalván.

A nagybecskereki kereskedelmi és iparkamara. Kamaránk elnökségéhez f. hó 23-án Belgrádból a miniszteriumból távirat érkezett, melyből látható, hogy a miniszter magáévá tette a memorandum érveit és kérelmét és a bánati kereskedelmi és iparkamara felállítását jóváhagyta, amit a Belgrádból visszatért kamarai küldöttség tagjai is megerősítettek. A miniszter sürgönye így hangzik: Sietek melegen megköszönni az igazgatóság üdvözlését a bánati kereskedelmi és iparkamara első teljes üléséből. Szerencsésnek érzem magamat, hogy fiatal államunk felállításának körüli nehéz munkában őszinte munkatársra találni fogok a bánati kereskedelmi és iparkamarában, és az igazgatóság működésének szerencsés kezdetét kívánván, meg vagyok győződve, hogy csak közös összefogásban a közös teret, a szép Bánát népet a kulturális és közgazdasági haladás felé fogjuk vezetni. Kramer, kereskedelmi és iparügyi miniszter

Braun Sándor meghalt. Braun Sándor, a „Nap” című budapesti lap főszerkesztője a múlt héten meghalt. Temetése csütörtökön volt nagy részvét mellett. A koporsó fölött Hajdu Miklós dr. mondott gyászbeszédet, a sírnál pedig a nyomdai munkásság és a kiadóhivatal nevében bucsuztatták el.

Felhívás. A nagybecskereki izr. hitközség felhívja helybeli és vidéki tagjait, hogy husvéti pászkaigényeiket már most jelentsék be a hitközségi irodában d. e. 9—11 óráig.

A Viktória Sport-Egyesület táncmulatsága. A helybeli Viktória Sport-Egyesület f. évi február hó 7-én, szombaton a Kaszinó összes termeiben saját pénztára javára táncmulatást rendez. Belépődíj: Személyjegy 15 korona, Családjegy (3 személyre) 40 korona. Kezdeteste 9 órakor. Külön meghívók nem bocsátatnak ki. Jegyek elővételben a vigalmi bizottság tagjainál és Mangold-cégnél kaphatók. Felülfizetések köszönettel fogadhatók.

Betörések. Az éjszaka a Kinizsi-utcában többrendbeli betörés történt. Az Istvaneszkifele bórkereskedésbe nagy lakat felfeszítése után a betörők behatoltak és 70.000 korona értékű bórárut elloptak. Ezután a szomszédban levő Mihelits-féle gyümölcskereskedésbe látogattak el, onnan is elvittek nagyobb mennyiségű gyümölcsöt. Ugy látszik egész zavartalanul működhetek, mert még harmadik helyen, az ugyancsak szomszédos fűszerüzletbe is benéztek és onnan különféle fűszerárut raboltak. A rendőrség megindította a nyomozást.

Elítélt család. Zakár Ferenc nagyikindai volt cipész a múlt év október 18-án szolgálatadója, özv. Budisin Miláné megbízta azzal, hogy menjen Németországba és onnan neki dohányt hozzon. Egy lovat adott neki, amelyre a Zakár felpattant és elvágtatott. Németországon talált egy svábbal, aki rábeszélte, hogy cserélje el az ő rossz lovával Budisinné gyönyörű fekete lovát. Zakár belement a csereüzletbe, amelyért ezer koronát kapott. A csendőrség később elfogta a köpenicki susztert és a löcsereüzlet is visszament. Sikasztás büntette miatt állott a ravasz suszter tegnap a nagybecskereki törvényszék büntetőtanácsa előtt, amely három hónapi fogságra ítélte. Ebből 2 hónapot és 15 napot a vizsgálati fogsággal kitöltöttek vett a bíróság. Az ítélet jogerős.

Ujvidéken büntetik az árdragítókat. Az „Epocha” írja: Ujvidéken több kereskedőt pénzbírsággal sújtottak árdragítás miatt, *Proforma* Károlynak pedig 900 pár kész öltözet ruháját elkobozta. Az elkobzott ruhát az ujvidéki szegény lakosságnak fogják beszerzési áron eladni.

Gyimesi vadvirág. A nagybecskereki Munkások Rokkant- és Nyugdíjgyulekének önk. Ifjúsága f. évi február hó 4., 5. és 6. án fogja előadni a városi színházban Géczy Istvánnak 1000 forintos díjjal kitüntetett 3 felvonásos népszínművet a „Gyimesi vadvirág”-ot, melyen a színházi zenét a „Keresztény Ifjúsági Zenekar” szolgáltatja, aki mint ujonnan alakult zenekar először mutatkozik be a közönségnek. Az „Ifjúsági Önképző kör” legutóbb előadott „Falu rosszá”-ban kellemes estét szerzett a közönségnek s ezúttal is azon fáradozik, hogy a nagy érdeklődéssel kísért előadáson a közönség várakozásának megfelelően. Az előadásra az előjegyzések már folynak s az egyesület tagjai és a né. közönség ezúton hivatik fel, hogy jegyekről idejekorán gondoskodják. Jegyek előjegyezhető Vantsik Aladár ur (Hunyadi-utca) üzletében. Az előadást befolyó tiszta jövedelem az egyesület özvegy- és árvasegélyalap, valamint az árvaház felsegítésére fog fordíttatni. Bővebbet a napokban megjelenő plakátokon.

Az anyakönyvi hivatalból. A nagybecskereki anyakönyvi hivatalban a lefolyt héten a következő bejelentések történtek:

Házasságok. Feketics Imre rk. lakatossegéd és Lőgo Rozália rk. — Raducz Tódor gk. kocsigyártó és Weib Adél rk. — Czveity Jován gk. őrnagy a szerb kir. hadseregben és Bugarszki Leposzava gk. — Heufeld Frigyes urn. banktisztviselő és Vági Marianna izr. — Kiss Alajos Mihály rk. pincér és Loch Mária rk. — Etinszki Velykó gk. napszámos és Kurjacski Koszana gk. — Boromei Szász Károly rk. molnársegéd és Berger Margit rk.

Születések. Ortner Anna rk. cseléd, fiú. — Ravity Nikola gk. napszámos, fiú. — Gyóni Jónas Ferenc napszámos, leány. — Owaiser Károly rk. borbély, leány. — Hegedüs József rk. napszámos, leány. — Hallai Tamás rk. napszámos, fiú. — Vancs Mihály ágh. ev. lisztkereskedő, fiú. — Czveity Mladen gk. földműves, leány. — Varadincev Brankó gk. napszámos, fiú. — Vukov Váza gk. földműves, leány. — Kovacs Mihály rk. napszámos, fiú. — Ritz István rk. napszámos, fiú. — Kovács István rk. napszámos, fiú. — Momirszki Csedomir gk. földműves, leány. — Murka Irma rk. napszámosné, leány. — Peczak Miklós rk., fiú. — Joszmov Váza gk. csendőr, leány. — Tóth Márton ágh. ev. asztalos, leány. — Tunicszki Dusan gk. papucsos, leány. — Filipás Anna gk., fiú. — Korohor Gyura gk. napszámos, leány. — Simon András rk. cipész, fiú. — Buschbecher Mátyás rk. ács, leány. — Molnar Antal rk. mészáros, fiú. — Kozohor Szava gk. földműves, fiú. — Tajti József rk. napszámos, fiú. — Babity Vojin gk. korcsmáros, leány. — Rozs Mária rk., leány. — Petrovoeski Pája gk. fűtő, leány. — Vancsa Mihály ágh. ev. asztalos, fiú. — Balogh Pál rk. varga, leány. — Barna István rk. cipész, leány. — Meiszner Keresztély rk. kereskedő, leány. — Czettel Frida rk., leány. — Rojkó Pál rk. napszámos, fiú. — Daszinger Teréz rk., leány. — Johum Mihály rk., fiú. — Koleth János rk., leány. — Tóth János rk., fiú.

Halálozások. Gábor Józika rk. 3 napos, életgyenge. — Petrovacki Rada gk. 54 éves, ráltóláz. — Sztójkov Marina gk. 38 éves, tüdővész. — Krizsán Anna rk. 50 éves, tüdővész. — Vukov Szima gk. 4 hetes, görcsök. — Klaj Márton ágh. ev. 61 éves, szívbírentyűk ségtelensége. — Biró Anna Katalin rk. 5 hetes, bélgyulladás. — Lazarov Maca gk. 76 éves, aggkór. — Sugity Danica gk. 3 hetes, bélgyulladás. — Turinszki Krszta gk. 38 éves, tüdővész. — Nesztorov Zsiva gk. 74 éves, szervi szívbaj. — Koleth Verona rk. 62 éves, tüdő-elmészesedés. — Zsemberi Antal rk. 74

éves, aggkór. — Veliszavlyev Ruzsica gk. 5 hetes, életgyenge. — Gail József rk. 25 éves, tüdővész. — Todorov Milica gk. 24 éves, tüdővész. — Vogh Erzsébet rk. 5 éves, agyhártyagyulladás. — Kugler Antal rk. 18 éves, hasihagymáz. — Tóni Ferenc rk. 2 hónapos, görcsök. — Florin Dana gk. 53 éves, tüdőgyulladás. — Schmidt János Rezső rk. 15 napos, életgyenge. — Bain Mária rk. 67 éves, rák. — Nityetin Szvetozár gk. 41 éves, tüdővész. — Tenyer Vilmos János rk. 3 éves, görcsök. — Kindlein Anna rk. 55 éves, gyomorrák. — Kreipl György rk. 83 éves, aggkór. — Kevucsan Mileta gk. 2 hetes, életgyenge. — Cveity

Lyubomir gk. 10 napos, életgyenge. — Csábi Agnes rk. 61 éves, elmebaj. — Turinszki Gyurica gk. 41 éves, tüdővész. — Peteki Kovács Vilmos ref. 40 éves, tüdőgyulladás. — Muralov Amália gk. 75 éves, tüdővész. — Tokin Velimir gk. 4 hetes, görcsök. — Milanov Drága gk. 80 éves, aggkór. — Milanov Milos gk. 2 éves, vesegyulladás. — Vancsó János ágh. ev. 2 napos, életgyenge. — Bancsov Ilona rk. 58 éves, szívbaj. — Boleszny Pál rk. 25 éves, tüdővész. — Benkov Anna rk. 64 éves, vesegyulladás. — Levaity Drága gk. 57 éves, szívbaj. — Herodek István rk. 20 éves, tüdővész.

Milyenek a viszonyok Temesvárott?

Egy nagybecskereki uriaszony 2 nap helyett 3 hétig volt ott.

M. Z. nagybecskereki uriaszony tegnapelőtt tért haza Nagybecskerekre Temesvárról, ahol két napot szándékozott eltölteni. A két napból három hét lett. Nem jöhetett vissza, mert nem közlekedtek a vonatok. Kockázatos dolog a mai viszonyok között utazni; az ember kétnapos utat tervez és hetekre elmarad.

Megkérdeztük M. Z. asszonyt, milyenek a viszonyok a románok által megszállt Temesvárott?

— Nem mondható valami rózsásnak az állapot most Temesvárott, — volt a felelet. — A drágaság nagy, körülbelül egy lépésben halad a nagybecskerekivel, csak a liszt olcsóbb, mint itt. A nullas liszt kilója 3 korona, a kenyérliszté 1 korona 50 fillér. A bus és a többi élelmiszer árak ugyanolyanok mint nálunk. A közbiztonsági viszonyokra már nem lehet elmondani, hogy ugyanazok volnának, mint Nagybecskereken. Egyenesen elszomorítóak a temesvári közbiztonsági vi-

szonyok. Este nem tanácsos az utcákra pénzzel kimerülni, mert kifosztják az embert. A rablások, fosztogatások napirenden vannak és a hatóság tehetetlen.

— A vasuti forgalom most sokáig szünetelt, azért nem tudtam én sem visszajönni, két nap helyett három hétig csücsültem ott. Most segítettek a vasuti bajokon: fával fűtik a vonatokat. Az orsovai és aradi vonat már közlekedik is. En Zsombolyára megjöhöttem volna volna már régebben is a Simplonra, de csak úgy engednek fel a Simplonra, ha az ember a Bukarest—Páris közötti egész utat megfizeti, ami egész vagyonba kerül. Végre úgy kerültem haza, hogy egy tehervonatra sikerült nagy protekcióval följutnom, amely elhozott Zsombolyáig.

— Sok tartóztatás történt ujabban Temesvárott. Sok diákot is elfogtak valami tüntetés-féle miatt. A Nagybecskereken is ismert *Gavrils* nevű bosnyákot két nappal ezelőtt tartóztatták le a románok.

Az adófizetők figyelmébe.

Krausz Péter a fenti cím alatt e lap hasábjain meggyőzően bizonyítja, hogy a mai korona milliomosok nem gazdag emberek, illetve akinek 1914. évben mondjuk 100 ezer koronát érő vagyona volt és ma egy millió korona készpénze van, az nem lett gazdagabb. Ezt a tételt, nézetem szerint, nem kellett bizonyítani, mert mindenki tudta, vagy legalább is érezte, hogy ez igaz. De amivel a cikkíró ezt összefüggésbe hozza, hogy épp emiatt nem volna helyén a fokozottabb adóztatás, aligha lehet bizonyítani. Az adókiadó-bizottság ugyanis szintén egész logikusan okoskodik, amidőn a mai milliomostól nem a békebeli alapon kíván egy bizonyos adóösszeget, mert az a korona, amellyel az adót ma fizetjük, szintén kisebb értékű. Ugy, hogy ha valaki azelőtt mondjuk 100 ezer korona vagyon után ezer korona vagyonadót fizetett, annak a ma ugyanolyan értéket képviselő egy millió korona után 10 ezer korona adót kell fizetnie, hogy legalább ugyanannyi értékűt fizessen, mint azelőtt. Például, ha egy falusi gazdának 100 hold földje volt és mondjuk fizetett azelőtt 100 K vagyonadót, bár kétségtelen, hogy egy fillérrel sem gazdagodott, mert ma is csak 100 hold földje van, mégsem lehet, hogy most is 100 K adót fizessen, mert ez a 100 K nem annyi, mint volt azelőtt és mert ma egy métermázsza buzáért nem 50 K-t, hanem 500 koronát kap.

Az esetek többsége pedig nem is ez

a típus, hanem az olyan, akinek 1914-ben egyáltalán nem volt, vagy csak csekély vagyona volt, ma azonban — bár szerény értékű koronákban — óriási összegek felett rendelkezik. Az ilyen ugyszólván kizárólag a háborús konjunktúrának köszöni a mai millióit. Ezekkel szemben az adókiadó-bizottság logikusan jár el, ha tőlük fokozottabb adóösszeget követel, amidőn egyébként is ez az összeg csak a mai szerény értékű koronában kifejezve tűnik fel nagynak. Ezekkel a szerencsésekkel szemben állanak azok a sajnálatraméltók, akiknek 1914-ben mondjuk 100.000 korona takarékbetétjük volt és ez a betétjük ma is megvan, vagy azoknak a szerencsétleneknek még nagyobb száma, akik-e 100.000 korona készpénzükért hadikölcsönt jegyeztek; avagy végül az a nagy többség, akiknek a háboru előtt sem volt vagyonuk és ma sincs semmijük. Ezekről az adókiadó-bizottság még azt az adót sem kívánhatja, amit azelőtt fizettek, mert a hadikölcsön mitsem jövedelmez és mert a mai koronában még annyit sem ér, mint amennyiért tejes értékű régi koronában jegyeztették. Eltekintve a fiskális érdektől az adókiadó-bizottságnak most az a nem kevésbé fontos feladat is jut, hogy a szembeszökő nagy arányú vagyoneltolódás korrekcióját gyakorolja és e kiegyenlítő és arányosító munkájával megnyugvást keltsen a megélhetésért küzdő nagy tömegekben, amelyekre ma nagyobb szükség van, mint a milliomosok pénzes zsákjait védelmezni.

Dr. Végh Lajos.

Meghívó.

A „Nagybecskereki temetkezési egyesület”
1920. évi február hó 1-én délelőtt
10 órakor az Ellmer féle vendéglőben

közgyűlést

tart, melyre a t. c. tagok tisztelettel meg-
hívattak.

Napirend:

1. Három jegyzőkönyvhitelítő választása.
2. Számadási jelentés 1919. évről.
3. A mérleg előterjesztése és a felmentvény megadása.
4. Újra választandó: 10 három évre, 1 egy évre, 2 választmányi tag két évre és 4 igazgatói tag választása.
5. A választmány indítványa a halotti díjak fel-
emelésére, úgymint befizetése iránt is.
6. A választmány javaslata az elnök remune-
rációja tárgyában.
7. Esetleges indítványok.

Van szerencsénk tisztelettel értesíteni
a helybeli és vidéki n. é. közönséget,
hogy a régi városház épületében
I. Alexander-ut I.

Divatáru üzletet

a „Menyasszony”-hoz

nyitottunk, ahol férfi- és női-ruhászöve-
tek, seymek, menyasszonyi kelengyék
téli szövetek, posztók, barkettek, kana-
vászok és mindenféle rőfösárak leg-
olcsóbban szereztetők be.

Szabott árak! Pontos kiszolgálás! Az
üzlet vasárnap zárva!

Kérjük a n. é. közönség pártfogását
kiváló tisztelettel

Radovanovity Vrška és Jovancsity.

Megérkeztek a világhírű svájci

„Bally” cipők

A világ legjobb gyártmányai!

Mindennemű női-, férfi- és gyermek-,
továbbá estélyi lakk- és selyemcipők.

Liptay Dezső.

Kész fehérnemű!!

Színgelésben nagy
választék!

Női

ing,
alsósoknya,
alsónadrág,
mellny,
harisnya,
zsebkendő stb.

Kapható: 161

**Klinovszky
Vilmosnál**

Papinova (Árpád-ut.) sarok
Szolid árak!

Egy

zongora és íróasztal

eladó.

163

Cim a kiadóhivatalban.

Éjjeli őrt

azonnali belépésre

keres :::

Bergenthal, szállító.

**Krausz mechanikai cipőgyár
Versecz.**

Ajánlja minden cipőkereskedőnek elsőrangú
gyártmányát férfi-, női- és gyermek cipőkben. 15

Ásvány-gépolajat,

gépzsirt (Tavotte), hengerolajat rendes és tulhevitett
gőzre, Diesel-motor hengerolajat, legfinomabb Diesel-
olajat, ugyszinten olajat arató-gépek, kompresszor és
dinamogépek részére szállít alulírott franko Pancsova
vagy Belgrad. — Érdeklődni lehet Pancsován LÉNARD
HUGÓ urnál (Trefort-u. 2) vagy nálam 138

Weiss Vilmos Beograd, Dositijeva utica 3.

Keresek megvételre

1 drb sima őrlő hengerezéket, 1 drb 1. vagy 2-es
számu „Rentabel”-t vagy ennek megfelelő gabona-
hámozógépet és 1 drb „Detaser” felbontógépet.

Eladok

92
hengerezéket, 1 drb 3. számu „Rentabel”-t, 2 drb
Wörner-féle hegyezőgépet, tarát, 2-3 és 4 méteres
cilindereket, felvonókat, garatokat és különféle
apróbb malomberendezéshez szükséges részeket

Kulik Pál malomtulajdonos Fehértemplom

Kifosztalan állapotban levő, alig
használt elsőrangú Ant. Petrof-féle

zongora
eladó.

Megtekinthető Melenczei-utca 5. sz. a. kapu alatt
jobbra) délelőtt 11-12 és délután 2-4 óráig. 162

Eladó azonnal

egy darab Kann és Heller-féle keveset
használt, üzemképes, álló stabil 4 lóerős

gőzgép és egy dinamó

65 volt, 80 amperos, 1800 fordulatu, üzemképes
Cim: 153

Stein Ignác, Torontálvásárhely.

Eladnám

két találmányomat,

amelyek egészen újfajta
zárakra vonatkoznak.

159

Cim a kiadóhivatalban.

A legkitünőbb

uj és óborokat

mérsékelt áron

Kardos Lajos bornagykeres-
kedésében kaphatja, a Nagy-
hid mellett, Linyacski-féle
házban. 25

Fűszert, bort, kávét, svájci csokoládét,
csemegeárukat legjobban vásárolhat
a **Somogyi-féle csemege-
kereskedésben**, Fő-utca.

Telefon 277. Szolid árak. Figyelmes
kiszolgálás. Pevsgő állandóan kap-
ható. Megérkezett a Pick-szalámi.

Jó házi kosztot

lehet kapni február elsejétől.

Özv. Széllősyné

Varaljai utca 4.

170

Dr. Knezsevics-féle

törv. védett

„FRIGOLIN”

a legjobb és leghiztosabb szer a leg-
súlyosabb fagyási eseteknél is.

„FRIGOLIN”

a legjobb szer lábizzadás ellen, mert
ha azt 2-szer naponta evvel bedör-
zöljük, elveszti izzadságát és kelle-
metlen szagát. — Külön szer

RHEUMA, ISCHIAS, NEURALGIA
és a fájdalmaknál, melyek fagyással
járnak. 1438

„FRIGOLIN”

kapható Kollarich Gábor gyógyszer-
tárában, Melkuha Dezső drogeriájában
Nagybecskereken és a készítőnél

„ARANY KERESZT” GYÓGYSZ.
Kevevára (Bánat)

Kávéházban, ven-
dégglőben kérjük a

„TORONTÁL”-t

Takarmanyzasra kiválóan alkalmas

SZESZGYÁRI moslák

valamint nagyobbmenyiségű

prima gesztenye

kapható Schwirtlich Alajos cégnél.

168